

TARISTUMINISTER
MÄÄRUS

Tallinn
2026. a

Toetuse andmise tingimused ja kord laevade ümberehitamiseks keskkonnasõbralikumaks

Määrus kehtestatakse atmosfääriõhu kaitse seaduse § 161 lõike 3 ja § 182¹ lõike 5 alusel.

1. peatükk
Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala, toetuse andmise eesmärk ja tulemus

- (1) Määrusega kehtestatakse riigi eelarvestrateegia 2026–2029 lisa 5 kohase meetme „Laevade ümberehitus taastuvenergia kasutuseks“ elluviimiseks toetuse andmise ja kasutamise tingimused ja kord.
- (2) Toetuse andmise eesmärk on laevandussektori kasvuhoonegaaside heitkoguse vähendamine laevade ümberehitamise kaudu, et aidata kaasa Eesti ja Euroopa Liidu kliimaeesmärkide saavutamisele.
- (3) Toetuse andmise tulemusel väheneb merendussektori kasvuhoonegaaside heide $t(\text{CO}_2\text{e})/\text{a}$.
- (4) Meetme tulemusnäitajad on kasvuhoonegaaside heite vähenemine $t(\text{CO}_2\text{e})/\text{a}$ ja saavutatav energiasääst MWh/a.
- (5) Riigiabi projekti väljundnäitaja on täiendava taastuvenergia kasutuselevõtu võimekus MWh/a.

§ 2. Meetme elluviija

- (1) Meetme rakendamist koordineerib Kliimaministeerium.
- (2) Toetuse taotlusi menetleb, toetatavatele projektidele teeb väljamakseid ja projektide üle teeb järelevalvet Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi KIK).
- (3) KIK säilitab toetuse, sealhulgas riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmisega seotud dokumente kümme aastat projekti lõppmaksest arvates.

§ 3. Riigiabi

- (1) Laevade ümberehitamiseks antav toetus on riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, täpsemalt abi sõidukite moderniseerimiseks komisjoni teatise „Kliima-, keskkonnakaitse ja energiaalase riigiabi suunised alates aastast 2022“ (ELT C 80, 18.02.2022, lk 1–89) jao 4.3.1 tähenduses.

(2) Riigiabi antakse Euroopa Komisjon otsuse ... alusel. Toetusel peab komisjoni teatise jao 3.1.2 kohaselt olema ergutav mõju.

(3) Vähese tähtsusega abi andmisel kohaldatakse komisjoni määruses (EL) 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L, 15.12.2023, lk 1–12), ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud.

(4) Toetust ei anta:

- 1) raskustes olevale ettevõtjale komisjoni teatise jao 2.1 punkti 14 tähenduses;
- 2) komisjoni teatise jao 2.1 punkti 15 kohaselt taotlejale, kellele Euroopa Komisjoni eelneva otsuse alusel, millega sama liikmesriigi antud abi on tunnistatud ebaseaduslikuks või väärkasutatuks ja ühisturuga kokkusobimatuks, on esitatud seni täitmata korraldus abi tagasi maksta;
- 3) komisjoni teatise jao 3.1.2 punkti 29 kohaselt taotlejale, kes on töödega alustanud enne taotluse KIKile esitamist;
- 4) vähese tähtsusega abina ja riigiabina samale projektile.

(5) Ebaseadusliku või väärkasutatud riigiabi korral nõuab KIK toetuse koos intressiga tagasi kooskõlas konkurentsiseaduse §-s 42 sätestatuga.

§ 4. Terminid

(1) Määruses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1) taotlusvoor – konkurentsipõhine pakkumismenetlus projekti elluviijate valimiseks;
- 2) hange – riigihange riigihangete seaduse tähenduses või riigihangete seaduse § 3 nõuetele vastav asjade, teenuste või ehitustööde hankimine, mida korraldab riigihangete seaduse tähenduses hankijaks mitteolev toetuse saaja;
- 3) projekt – määruse nõuetele vastavate tegevuste terviklik kogum, mille kulud hüvitatakse osaliselt toetuse arvelt;
- 4) projekti põhitegevus – laeva ümberehitamine, mille tulemusel muudetakse laev käesoleva määruse § 7 lõikes 2 kirjeldatud veesõidukiks;
- 5) projekti kõrvaltegevus – laeva ümberehitamine, mis ei ole projekti põhitegevus, aga aitab saavutada käesoleva määruse § 1 lõigetes 2 ja 3 sätestatud toetuse andmise eesmärki ja tulemust;
- 6) ümberehitamine – ehitamine, mille tulemusel olemasoleva laeva olulised omadused muutuvad keskkonnasõbralikumaks või energiatõhusamaks.

(2) Määruse tähenduses on keskkonnasõbralik veesõiduk reisijate- või kaubaveoks, sadamatoiminguteks või abitegevusteks kasutatav mere- või rannikulaev:

- 1) millel puudub otsene (väljalasketoru) CO₂-heide;
- 2) millel on hübriid- või kaherežiimiline mootor, mille tavapäraseks käitamiseks merel ja sadamates kasutatakse vähemalt 25 protsendi ulatuses otsese (väljalasketoru) CO₂-heiteta kütust või elektrienergiat või mille Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni energiatõhususe indeksi (EEDI) väärtus on 1. aprilli 2022. aasta seisuga kohaldatavate EEDInõuetega ette nähtust kümme protsenti madalam ja mida on võimalik käitada otsese (väljalasketoru) CO₂-heiteta kütustega või taastuvatest energiaallikatest toodetud kütustega;
- 3) mida kasutatakse üksnes ranniku- ja lähimereveoteenuste osutamiseks, mille eesmärk on võimaldada praegu maismaad mööda veetava kauba ümbersuunamist merele, ning mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide on energiatõhususe indeksi (EEDI) alusel arvatuna 50 protsenti väiksem kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1242, millega kehtestatakse uute raskeveokite CO₂-heite normid ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 595/2009 ja (EL) 2018/956 ning nõukogu direktiivi 96/53/EÜ (ELT L 198 25.07.2019, lk 202), artikli 11 kohaselt raskeveokite (veokite allrühm 5-LH) jaoks kindlaks määratud keskmine CO₂-võrdlusheite väärtus;

- 4) mille ümberehitamise tulemusena väheneb laeva kütusekulu vähemalt 15 protsendi võrra, väljendatuna kütuse grammides kandevõimetonn-meremiili kohta kaubalaevade puhul ja brutotonnaž-meremiili kohta reisilaevade puhul, nagu näitavad arvutuslik hüdrodünaamika, paagikatsed või samalaadsed tehnilised arvutused;
- 5) mille puhul ümberehitamine võimaldab enne 2015. aastat valminud laeval saavutada Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni energiatõhususe indeksi (EEXI) väärtuse, mis on vähemalt kümme protsenti väiksem 1. jaanuaril 2023 kehtinud EEXI nõuetest, ning kui laev suudab kasutada otsese (väljalasketoru) CO₂-heiteta kütuseid või taastuvatest allikatest pärit kütuseid ning sel on kaldatoitega ühendamise võimekus ja vastav tehnoloogia.

2. peatükk

Toetuse andmise alused

§ 5. Nõuded taotlejale

(1) Toetuse taotleja peab olema Euroopa Majanduspiirkonna (edaspidi *EMP*) lepinguriigis registreeritud juriidiline isik, kelle omandis või valduses on ümberehitatav laev.

(2) Taotleja peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) taotleja ega laevaomaniku suhtes ei ole kehtivat rahvusvahelist või Vabariigi Valitsuse sanktsiooni rahvusvahelise sanktsiooni seaduse tähenduses;
- 2) taotleja asukoht ega tegevuskoht ei ole Venemaa Föderatsioonis ega Valgevene Vabariigis;
- 3) taotleja maksu- või maksevõlg Eesti riigile ilma intressita ei ole taotluse esitamise ajal suurem kui 100 eurot või see on ajatatud;
- 4) taotleja majandustegevus ei ole lõppenud ega peatunud;
- 5) taotleja suhtes ei ole algatatud likvideerimis- ega pankrotimenetlust ega tehtud pankrotiotsust;
- 6) taotleja ei ole varem sama kulu hüvitamiseks riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisabi vahenditest raha saanud;
- 7) taotlejal ega tema seaduslikul esindajal ei ole kehtivat kriminaalkaristust;
- 8) taotleja on täitnud toetuse tagasimaksmise nõude, kui mõni Eesti avaliku sektori toetuse andja on selle varasema toetuse korral esitanud, välja arvatud juhul, kui tagasimaksmise nõude tähtaeg on hilisem taotluse esitamisest.

§ 6. Nõuded laevale

(1) Laev, mille ümberehitamist toetatakse, on tsiviilotstarbeliseks reisijate- ja kaubaveoks, sadamatoiminguteks või abitegevuseks kasutatav mere- ja rannikulaev.

(2) Laev peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) laeva kogumahutavus on vähemalt 100;
- 2) laeva ja laeva lipuriigi suhtes ei ole kehtivat rahvusvahelist sanktsiooni rahvusvahelise sanktsiooni seaduse tähenduses;
- 3) laeva lipuriik ei ole taotluse esitamise hetkel kehtivas „26. jaanuari 1982. aasta Pariisi vastastikuse mõistmise memorandumi laevakontrolli kohta“ mustas nimekirjas.

§ 7. Toetatavad tegevused

(1) Toetatavad tegevused on projekti põhitegevused ja projekti kõrvaltegevused, mis on vajalikud käesoleva määruse § 1 lõigetes 2 ja 3 sätestatud toetuse andmise eesmärgi ja tulemuse saavutamiseks.

(2) Projekti raames toetatakse projekti põhitegevusena laeva ümberehitamist:

1) keskkonnasõbralikuks laevaks;

2) mille tulemusena võimaldatakse laeval kasutada fossiilkütuste kõrval või asemel biokütuseid ja sünteetilisi kütuseid, sealhulgas muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest toodetud vedelaid ja gaasilisi transpordikütuseid, või suurendada selliste kütuste osakaalu, tingimusel, et laeva ümberehitamisel veeldatud maagaasi või surumaagaasi kasutamiseks moodustab bioloogilise veeldatud maagaasi või bioloogilise surumaagaasi osakaal vähemalt kümme protsenti kogu kütusekulust;

3) mille tulemusena võimaldatakse laeval liikuda tuule jõul.

(3) Projekti põhitegevust ja kõiki sama projekti raames elluviidavaid kõrvaltegevusi toetatakse käesoleva määruse alusel.

(4) Kui projekti raames viiakse ellu üksnes kõrvaltegevusi, rahastatakse projekti vähese tähtsusega abina.

(5) Projekti põhitegevuse tulemusena peab kasvuhoonegaaside heide vähenema vähemalt kümme protsenti võrreldes algse olukorraga.

§ 8. Projekti abikõlblikkuse periood

(1) Projekti abikõlblikkuse periood on taotluse rahuldamise otsuses määratud ajavahemik projekti tegevuse algusest selle lõppemiseni, mille kestel tehakse projekti tegevused ning tekivad ja tasutakse projekti elluviimiseks vajalikud kulud.

(2) Projekti tegevus ei tohi alata enne taotluse esitamise päeva ega hiljem kui üks aasta pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist.

(3) KIK määrab taotluse rahuldamise otsuses projekti abikõlblikkuse perioodi, mille lõppkuupäev ei või olla hilisem kui 2033. aasta 30. november.

(4) Projekt loetakse lõppenuks pärast lõpparuande kinnitamist ja toetuse saajale viimase väljamakse tegemist.

§ 9. Abikõlblikud kulud

(1) Toetust antakse üksnes nendeks kuludeks, mis on põhjendatud, mõistlikud ja vajalikud käesoleva määruse § 1 lõikes 2 nimetatud eesmärgi täitmiseks ja § 1 lõikes 3 nimetatud tulemuse saavutamiseks ning mis on tehtud projekti abikõlblikkuse perioodil kooskõlas käesolevas määruses sätestatud tingimustega.

(2) Abikõlblikud kulud on:

1) investeeringukulud laeva ümberehitamiseks käesoleva määruse § 7 lõikes 2 sätestatud tulemuse saavutamiseks;

2) vähese tähtsusega abi andmisel laeva ümberehitamise investeeringu kulud, mille eesmärk on vähendada laeva kasvuhoonegaaside heidet.

(3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/1805, mis käsitleb taastuvkütuste ja vähese süsinikuheitega kütuste kasutamist meretranspordis ning millega muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ (ELT L 234, 22.09.2023, lk 48–100) (edaspidi *Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2023/1805*), artikli 2 lõikega 1 hõlmatud laevade ümberehitamiseks võib toetust anda, kui:

- 1) toetus võimaldab investeeringu teha ja toetatavad tegevused lõpule viia vähemalt 18 kuud enne liidu õigusest tulenevate nõuete jõustumist või
 - 2) toetatavad tehnoloogiad võimaldavad saavutada kõrgema keskkonnakaitse taseme kui liidu õiguses sätestatud tase ja abikõlblikud on üksnes need lisakulud, mis tekivad keskkonnakaitse taseme parandamisest üle liidu õiguses nõutud taseme.
- (4) Abikõlblik kulu peab olema tekkinud tööde käigus, mille on EMPs teinud EMPs registreeritud ettevõtja, kellel on vähemalt kolmeaastane kogemus laeva ümberehitamise projektides ja ISO 14 001 või sellega samaväärne sertifikaat.
- (5) Abikõlblikud ei ole alljärgnevad kulud:
- 1) kulu, mille kohta ei ole kirjalikku kuludokument;
 - 2) sularahas tasutud kulu;
 - 3) projektijuhtimiskulu ja taotluse koostamise kulu;
 - 4) üld- ja tegevuskulu;
 - 5) palgakulu;
 - 6) kulu, mis on riigi või Euroopa Liidu vahenditest või teistest välisvahenditest hüvitatud;
 - 7) käibemaks ulatuses, milles toetuse saajal on õigus see tagasi saada;
 - 8) koolituskulu;
 - 9) õigusabi- ja kohtukulu, sealhulgas vastaspoole või kolmanda isiku menetluskulu;
 - 10) rahatrahv või muu rahaline karistus, sealhulgas leppetrahv;
 - 11) lepingu sõlmimise, intressi- ja viivisekulu;
 - 12) muu projektiga mitte seotud ja projekti elluviimise seisukohast põhjendamatult või ebaoluline kulu.

§ 10. Toetuse summa

- (1) Toetuse maksimumsumma on:
- 1) viis miljonit eurot käesoleva määruse § 7 lõikes 2 kirjeldatud projekti põhitegevuste eest;
 - 2) 300 000 eurot laeva ümberehitamiseks vähese tähtsusega abina.
- (2) Vähese tähtsusega abi andmisel arvestatakse taotlejale viimase kolme aasta jooksul antud vähese tähtsusega abi suurusega, mis ei tohi ületada 300 000 eurot.
- (3) Toetust ei tohi kombineerida muude avaliku sektori toetustega.
- (4) Projekti omafinantseeringuna ei käsitata Euroopa Liidu ja muudest välisabifondidest antud tagastamatut abi ega riigisiseseid rahalisi toetusi.

3. peatükk

Taotlusele esitatavad nõuded

§ 11. Nõuded taotlusele

- (1) Taotleja esitab taotluse eesti keeles Riigi Tugiteenuste Keskuse e-toetuse keskkonnas (edaspidi *e-toetuse keskkond*) taotlusvormil, millele on lisatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud dokumendid, kinnitused ja andmed.
- (2) Nõuded taotlusele:
- 1) taotluse esitamisel lähtutakse e-toetuse keskkonnas oleva taotlusvormi andmeväljadest ja taotlusvormi kõik taotlejale kohalduvad andmeväljad peavad olema korrektselt täidetud;

- 2) taotluses esitatud andmed peavad olema täielikud ja õiged;
- 3) taotluses planeeritud tegevused peavad olema kooskõlas käesoleva määruse ning Euroopa Liidu ja riigisiseste õigusaktidega;
- 4) taotluse peab olema allkirjastanud esindusõigusega isik, kellel on Eesti isikukood.

(3) Taotlusele lisatakse järgmised kinnitused, andmed ja dokumendid:

- 1) taotleja nimi, registrikood ja ettevõtte suurus;
- 2) tõend selle kohta, et taotleja on ümberehitatava laeva omanik või tal on õiguslik alus ümberehitatavat laeva vallata;
- 3) taotleja, kes ei ole registreeritud Eestis, esitab äriregistri väljavõtte või muu tõendi, mis kinnitab, et taotleja vastab käesoleva määruse § 5 lõikes 2 kehtestatud nõuetele;
- 4) projekti nimi ja projekti elluviimise asukoht;
- 5) liputunnistus või merelaevatunnistus või selle koopia;
- 6) kui taotleja ei ole Eestis registreeritud laevandusettevõtja või laev ei sõida Eesti lipu all, dokument, mis kajastab laeva sadamakülastusi, sealhulgas Eesti sadamate küllastuste kuupäevi viimase kolme aasta jooksul, selle olemasolul;
- 7) projekti eesmärgi kirjeldus ja tulemus koos saavutatavate tulemusnäitajate väärtustega, mis vastavad käesoleva määruse §-s 1 nimetatud tulemusele ja eesmärgile;
- 8) projekti tegevuste kirjeldus;
- 9) riigiabi taotlemisel tehniline- ja keskkonnasäästlikkuse aruanne, mis sisaldab volitatud klassifikatsiooniühingu kinnitust, et projekti alusel on võimalik laeva ümber ehitada selliselt, et see vastaks käesoleva määruse § 7 lõikes 2 sätestatud tulemusele. Juhul kui ümberehitamine hõlmab veeldatud maagaasil või surumaagaasil põhinevat jõuseadet, peab tehniline- ja keskkonnasäästlikkuse aruanne sisaldama ka tõendust, et investeering ei tekita pikaajalist sõltuvust fossiilsel maagaasil põhinevatest tehnoloogiatest;
- 10) dokument, mis tõendab, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/1805 artikli 2 lõikega 1 hõlmatud laevade ümberehitamise puhul on käesoleva määruse § 9 lõike 3 punktis 1 või punktis 2 sätestatud tingimus täidetud;
- 11) vähese tähtsusega abi taotlemisel tehniline- ja keskkonnasäästlikkuse aruanne, mis sisaldab volitatud klassifikatsiooniühingu kinnitust, et projekti alusel on võimalik saavutada käesoleva määruse § 1 lõikes 4 kirjeldatud tulemusnäitajaid;
- 12) kasvuhoonegaaside heite vähenemise ja energiatõhususe arvutus KIKi veebilehel avaldatud vormil;
- 13) projekti maksumuse kujunemist selgitav turu-uuring või hinnapaksumus;
- 14) projekti ajakava, mis peab olema reaalselt elluviidav ja mille kohaselt projekti tegevused planeeritakse lõpetada projekti abikõlblikkuse perioodil;
- 15) taotletava toetuse summa;
- 16) projekti kogueelarve kululiikide kaupa, eristades abikõlblikke ja abikõlbmatuid kulusid ning omafinantseeringut;
- 17) omafinantseeringu tagamise kinnitus;
- 18) volikiri, kui taotleja esindaja tegutseb volituse alusel;
- 19) kinnitus, et projekti kuludeks ei ole saadud toetust muudest riigieelarvelistest, Euroopa Liidu ega välisabi vahenditest;
- 20) kinnitus, et taotlejale esitatavad nõuded on täidetud.

(4) Üks taotleja võib toetust taotleda mitme enda omandis või valduses oleva laeva ümberehitamiseks.

(5) Kui omafinantseering tagatakse laenu abil finantsasutusest, lisatakse taotlusele laenuandja krediitkomitee laenuotsus. Erandkorras võib KIK laenuotsuse esitamata jätmist aktsepteerida, kui taotluse hindamise käigus on taotleja laenu saamise suutlikkus ammendavalt tuvastatav muul viisil.

(6) Kui taotleja on taotlenud või taotleb projektile toetust muudest allikatest, tuleb taotlusele lisada andmed kõigi projekti avaliku sektori toetuste kohta. Toetust ei tohi kombineerida muude avaliku sektori toetustega.

4. peatükk

Taotlusvooru avamine

§ 12. Taotlusvooru avamine ja eelarve

- (1) Toetuse taotlemiseks korraldab KIK taotlusvooru.
- (2) Taotlusvooru eelarve ja avamise tähtaja kinnitab taristuminister käskkirjaga.
- (3) KIK kuulutab taotlusvooru välja oma veebilehel vähemalt 42 päeva enne taotluste esitamise tähtpäeva.
- (4) Taotlusvooru avamisest ja taotlusvooru eelarve jäagist teatatakse KIKi veebilehel.

5. peatükk

Taotluse menetlemine

§ 13. Taotluse menetlemise tingimused

- (1) KIK kontrollib taotleja ja taotluse vastavust nõuetele.
- (2) Taotleja on kohustatud viivitamata teavitama KIKi kõigist taotluses esitatud andmete muudatustest ja asjaoludest, mis võivad mõjutada taotluse kohta otsuse tegemist.
- (3) KIK võib taotluse läbivaatamise käigus nõuda taotlejalt selgitusi ja lisateavet taotluses esitatud andmete kohta või taotluse muutmist, kui esitatud taotlus ei ole piisavalt selge, selgitades ühtlasi, millised asjaolud vajavad selgitamist, muutmist või dokumentide lisamist, ning andes puuduste kõrvaldamiseks aega kuni 14 kalendripäeva.
- (4) KIKil on õigus tellida eksperdihinnanguid ning teha taotleja juures paikvaatlusi taotluse ja sellega seotud projekti hindamiseks.
- (5) KIK teeb taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta otsuse 90 kalendripäeva jooksul taotluste esitamise tähtpäevale järgnevast päevast arvates. KIK võib põhjendatud juhul pikendada taotluste menetlemise tähtaega.
- (6) Taotlust ei avalikustata kolmandatele isikutele.

§ 14. Nõuetele vastavuse hindamine

- (1) KIK tunnistab taotleja ja taotluse nõuetele vastavaks, kui käesolevas määruses sätestatud tingimused on täidetud.
- (2) KIK ei tunnista taotlust nõuetele vastavaks, kui see ei vasta käesolevas määruses sätestatud nõuetele.

§ 15. Hindamiskomisjoni moodustamine ja taotluste hindamine

(1) KIK moodustab nõuetele vastavate taotluste hindamiseks hindamiskomisjoni, mille koosseisu kuuluvad Kliimaministeeriumi ja KIKi nimetatud liikmed. KIK võib kaasata hindamiskomisjoni koosseisu eksperte.

(2) Hindamiskomisjoni liige:

- 1) deklareerib oma erapooletust ja sõltumatust hinnatavatest projektidest ja taotlejatest ning isikliku seotuse esinemise korral taandab ennast taotluse hindamisest;
- 2) tagab hindamiskomisjoni liikmeks oleku ajal ja pärast liikmeks oleku aja lõppemist tähtajatult talle hindamiskomisjoni töö käigus teatavaks saanud ärisaladuse kaitstuse.

(3) Hindamiskomisjoni tööd koordineerib KIK.

§ 16. Projektide hindamine

(1) Nõuetele vastavaid projekte hinnatakse käesoleva määruse lisas sätestatud hindamiskriteeriumide alusel.

(2) Kasvuhoonegaaside heite vähenemine arvutatakse taotleja esitatud andmete alusel, võttes arvesse kasvuhoonegaaside heite viie aasta keskmist suurust pärast abikõlblikkuse perioodi lõppu.

(3) Projekti punktisumma moodustub hindamiskriteeriumide alusel antud punktide summeerimisel. Saadud punktisumma põhjal moodustatakse taotluste pingerida, kus enam punkte saanud projekt asub kõrgemal ning mis on aluseks rahuldamise otsuste tegemisel.

§ 17. Taotluse rahuldamine

(1) Taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsustab KIK vastavalt taotluste pingereale. Rahldatakse kõik projektid alates enim punkte saanust kuni eelarve ammendumiseni.

(2) Taotlusi rahldatakse käesoleva määruse § 16 lõike 3 kohaselt hindamiskomisjoni antud punktide alusel moodustatud pingerea põhjal, alustades suurima punktisumma teeninud taotlusest kuni taotlusvooru eelarve ammendumiseni.

(3) Kui mitmel taotlusel on võrdne punktisumma, asub pingereas kõrgemal see taotlus, millel on suurem punktisumma käesoleva määruse lisas sätestatud esimese hindamiskriteeriumi järgi. Kui nimetatud hindamiskriteeriumi järgi on punktisummad samuti võrdsed, selgitatakse esimesena rahuldatav taotlus liisuheitmise teel.

(4) Kui järelejäänud eelarve ei võimalda taotlust täies ulatuses rahuldada, jätab KIK taotluse rahuldamata. Taotluse osaline rahuldamine ei ole lubatud.

(5) Taotluse rahuldamise otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) otsuse tegemise kuupäev;
- 2) toetuse saaja nimi, aadress ja registrikood;
- 3) projekti nimetus ja number;
- 4) projekti kogusumma, eristades sellest abikõlblike kulude summat;
- 5) toetuse summa ja maksimaalne toetuse osakaal abikõlblikest kuludest;
- 6) kasvuhoonegaaside heite vähendamise näitaja sihttase;
- 7) projekti tulemusnäitaja või projekti-spetsiifiline näitaja ja selle sihttase;
- 8) teave riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmise kohta;

- 9) projekti eesmärk, toetatavad tegevused ning nende eeldatav ajakava ja asukoht;
- 10) projekti abikõlblikkuse periood;
- 11) toetuse saaja kohustused;
- 12) vahearuande esitamise aeg, kui projekt kestab kauem kui kuus kuud;
- 13) toetuse maksmise tingimused ning makse aluseks olevate dokumentide ja teabe esitamise kord;
- 14) toetuse maksmise peatamise, taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise ja toetuse tagasinõudmise alused;
- 15) otsuse tegija andmed;
- 16) projekti elluviimiseks vajalik muu teave.

(6) KIK toimetab taotluse rahuldamise otsuse toetuse saajale E-toetuse keskkonnas kätte kolme tööpäeva jooksul pärast otsuse tegemist.

(7) Pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist kannab KIK toetuse andmed riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrisse kooskõlas konkurentsiseaduse §-ga 49².

§ 18. Taotluse rahuldamata jätmine

(1) Taotluse rahuldamata jätmise otsus tehakse juhul, kui:

- 1) taotleja, taotlus või laev ei vasta nõuetele;
- 2) taotleja on esitanud valeandmeid;
- 3) taotleja mõjutab õigusvastaselt taotluse menetlemist või ei võimalda taotluse nõuetele vastavust kontrollida;
- 4) taotlusvooru eelarve on ammendunud või ei võimalda taotlust täies ulatuses rahuldada.

(2) Kui taotleja ei kõrvalda KIKi tuvastatud puudust KIKi määratud tähtaja jooksul, jätab KIK taotluse rahuldamata ilma seda sisuliselt hindamata ja taotlejat ära kuulamata.

(3) Taotluse rahuldamata jätmise otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) otsuse tegija;
- 2) otsuse tegemise kuupäev ja otsuse number;
- 3) taotluse esitaja;
- 4) taotluse rahuldamata jätmise õiguslik ja faktiline alus ning põhjendus;
- 5) otsuse vaidlustamise kord ja tähtaeg.

(4) KIK toimetab taotluse rahuldamata jätmise otsuse toetuse saajale E-toetuse keskkonnas kätte kolme tööpäeva jooksul pärast otsuse tegemist.

§ 19. Taotluse rahuldamine kõrvaltingimusega

(1) KIK võib teha taotluse rahuldamise otsuse kõrvaltingimusega haldusmenetluse seaduse § 53 kohaselt, kui on tõenäoline, et taotleja täidab lõpliku otsuse tegemise eelduseks oleva kõrvaltingimuse tingimuses määratud tähtajaks ja sellise tingimuse seadmine on mõistlik.

(2) Taotluse kõrvaltingimusega rahuldamise korral ei teki toetuse saajal õigust toetusega seotud maksetele enne kõrvaltingimuse täitmist.

§ 20. Taotluse rahuldamise otsuse muutmine ja kehtetuks tunnistamine

(1) Taotluse rahuldamise otsust muudetakse KIKi algatusel või toetuse saaja avalduse alusel käesolevas määruses sätestatud tingimustel ja korras. Taotluse rahuldamise otsust võib muuta toetuse saaja avalduse alusel, mis on esitatud enne projekti lõpparuande kinnitamist.

(2) Muudatus vormistatakse eraldiseisva otsusena ja on lubatav:

- 1) kui muudatus puudutab projekti kõrvaltegevust või selle ulatust või kõrvaltegevuse lisamist või eemaldamist, tingimusel et käesoleva määruse § 7 lõikes 2 kirjeldatud projekti põhitegevus ei muutu;
- 2) kui muudatus puudutab projekti tulemusnäitajat või projekti-spetsiifilist näitajat või selle sihttasest, tingimusel et muudatus ei kujuta endast taotluses esitatud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise näitaja sihttaseme vähendamist;
- 3) kui muudatus puudutab abikõlblike kulude või toetuse summat, kui toetuse summat vähendatakse võrreldes algses otsuses kinnitatud summaga;
- 4) kui muudatus puudutab projekti abikõlblikkuse perioodi;
- 5) kui muudatus puudutab asjaolusid, mis on seotud projekti ajakavaga;
- 6) muudel juhtudel, kui see on vajalik taotluse rahuldamise otsuse nõuetekohaseks täitmiseks või õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmiseks.

(3) Taotluse rahuldamise otsust ei muudeta toetuse summa suurendamiseks.

(4) KIKil on õigus keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmisest, kui soovitatav muudatus seab kahtluse alla projekti oodatavate tulemuste saavutamise või projekti tegevuste abikõlblikkuse projekti perioodil või on vastuolus riigiabi reeglitega, sealhulgas komisjoni teatises kirjeldatud konkurentsipõhise taotlemise nõuetega.

(5) Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsustab KIK 30 päeva jooksul pärast vastavasisulise avalduse saamist.

(6) KIKil on õigus tunnistada taotluse rahuldamise otsus osaliselt või täielikult kehtetuks, kui:

- 1) toetuse saaja ei täida taotluse rahuldamise otsuses või õigusaktides sätestatud või ei kasuta toetust ettenähtud tingimustel;
- 2) toetuse saaja ei täida projekti ajakava;
- 3) toetuse saaja esitab avalduse toetuse kasutamisest loobumise kohta;
- 4) toetuse saaja, laevaomaniku, laeva või lipuriigi suhtes on kehtestatud rahvusvaheline sanktsioon enne toetuse abikõlblikkuse perioodi lõppu.

(7) Taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse täielikult kehtetuks, kui toetuse saajat on karistatud karistusseadustiku § 260¹ alusel või tema asukohariigi samaväärse õigusnormi alusel ja toetuse rahuldamise otsus on tehtud 12 kuu jooksul enne ebaseadusliku töötamise võimaldamise avastamist või toetuse lõppmakse tuleb teha viie aasta jooksul ebaseadusliku töötamise võimaldamise avastamisest arvates.

(8) Kui toetuse saaja ei esita käesoleva määruse § 21 lõikes 2 nimetatud dokumenti ühe kuu jooksul taotluse rahuldamise otsuse saamisest, tunnistatakse taotluse rahuldamise otsus kehtetuks.

6. peatükk

Toetuse saaja õigused ja kohustused toetuse kasutamisel

§ 21. Toetuse saaja õigused ja kohustused

(1) Toetuse saajal on õigus saada KIKilt informatsiooni ja nõuandeid käesolevas määruses sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustuste kohta.

(2) Toetuse saaja, kes ei ole registreeritud Eestis, peab pärast taotluse rahuldamise otsuse saamist esitama apostillitult või legaliseeritult ja ametliku tõlkega eesti keelde asukohariigi äri- või muu kohase registri asjakohase dokumendi, mis tõendab tema staatust juriidilise isikuna ning maksejõuetuse, likvideerimise, tegevuse peatamise või muu sellise asjaolu puudumist, mille tõttu ei pruugi olla tegemist jätkuvalt tegutseva ettevõtjaga, kui vastav teave ei ole avalikult kättesaadav.

(3) Toetuse saaja on kohustatud teavitama avalikkust projektiga seotud kommunikatsioonis, veebilehtedel või sotsiaalmeediakanalites, et projekti on toetanud Eesti riik Euroopa Liidu heitkogustega kauplemise süsteemi enampakkumistuludest.

(4) Toetuse saaja peab abikõlblike kulude tegemiseks läbi viima hanke käesoleva määruse § 22 kohaselt ja avaldama hanketeate riigihangete registris ühe aasta jooksul abikõlblikkuse perioodi algusest arvates.

(5) Toetuse saaja tagab, et projekti tegevused viiakse ellu taotluses, taotluse rahuldamise otsuses ja käesolevas määruses esitatud tingimuste kohaselt.

(6) Toetuse saaja peab säilitama projektiga seotud dokumente, sealhulgas raamatupidamis- ja finantsdokumente, ning võimaldama KIKil enne projekti elluviimist, selle elluviimise ajal ja kümne aasta jooksul pärast projekti lõppmakse tegemist nendega tutvuda, et hinnata, kas toetust on kasutatud nõuetekohaselt. Dokumentidega tutvumine tuleb võimaldada kümne päeva jooksul sellekohase nõude saamisest arvates.

(7) Toetuse saaja võimaldab KIKil teha projekti elluviimise käigus ümberehitataval laeval paikvaatluse Eesti Vabariigi territooriumil asuvas sadamas enne hanke väljakuulutamist ning vahe- ja lõpparuande kinnitamist.

(8) Kui toetuse saaja sai toetust käesoleva määruse lisas sätestatud kolmanda hindamiskriteeriumi kohaselt põhjusel, et ümberehitatava laeva lipuriik on Eesti Vabariik, peab ümberehitatud laeva lipuriik olema Eesti Vabariik vähemalt kolm aastat lõppmakse tegemisest arvates.

(9) Kui toetuse saaja muudab lepingut, saadab ta enne lepingu muutmist KIKile ülevaatamiseks lepingumuudatuste kavandi.

(10) Toetuse saaja teavitab KIKi projekti elluviimise ajal kõigist asjaoludest, mis võivad mõjutada projekti raames ostetud või loodud vara säilimist ja kasutamist või toetuse saaja võimet täita taotluses ja käesolevas määruses nimetatud eesmärgid või toetuse saaja kohustusi.

§ 22. Hanke läbiviimine

(1) Toetusest hüvitatakse kulud, mis on tehtud riigihangete seadust järgides. Toetuse saaja, kes ei ole hankija riigihangete seaduse mõistes, järgib kulude tegemisel riigihangete seaduse § 3 kohaseid põhimõtteid.

(2) Kui sõlmitava lepingu eeldatav maksumus on vähemalt 100 000 eurot käibemaksuta, esitab toetuse saaja enne hanke väljakuulutamist hankedokumentide kavandi KIKile ülevaatamiseks.

(3) Toetuse saaja avaldab hanketeate riigihangete registris.

(4) Toetuse saaja esitab KIKile hanke korraldamist tõendavad dokumendid ja lepingu e-toetuse keskkonnas viivitamata pärast lepingu sõlmimist, kui need pole kättesaadavad riigihangete registrist.

- (5) KIK nõustab vajaduse korral toetuse saajat hangete läbiviimisel.
- (6) Toetuse saaja lisab riigihangete registris avaldatud hankesse KIKi esindaja vaatleja rolli.

§ 23. Toetuse kasutamise aruannete esitamine

- (1) Toetuse saaja esitab KIKile taotluse rahuldamise otsuses sätestatud ajal vahearuande.
- (2) Toetuse saaja esitab KIKile lõpparuande pärast projekti valmimist.
- (3) Toetuse saaja esitab KIKile järelaruande viis aastat pärast lõppmakse saamist kõigi aastate kaupa.
- (4) Projekti aruanded esitatakse e-toetuse keskkonna kaudu ja neis peab olema kajastatud vähemalt järgmine teave:
- 1) projekti aruandlusperiood;
 - 2) andmed projekti elluviimise kohta, sealhulgas tehtud tööd ja tegevused, tulemuste ja eesmärkide saavutamine;
 - 3) andmed kasvuhoonegaaside heite vähenemise ja muude tulemusnäitajate saavutamise kohta KIKi etteantud arvutusvormil koos kütuste kasutust ja läbisõitu tõendava dokumentatsiooniga.
- (5) Lõpparuandes esitatud andmed projekti tulemusena väheneva kasvuhoonegaaside heite kohta peavad olema kinnitatud Eesti volitatud klassifikatsiooniühingu poolt. Kinnitus tuleb lisada lõpparuandele.
- (6) Kui toetust saadi laeva ümberehitamiseks keskkonnasõbralikuks laevaks, tuleb lõpparuandele lisaks esitada Eesti volitatud klassifikatsiooniühingu kinnitus, et laev vastab käesolevas määruses kirjeldatud keskkonnasõbraliku laeva määratlusele.

7. peatükk

Toetuse maksmine ja kasutamine

§ 24. Toetuse maksmine

- (1) Toetust makstakse tasutud tegelike kulude eest kuludokumentide alusel pärast vahe- või lõpparuande kinnitamist.
- (2) Toetuse saaja esitab makse aluseks olevad dokumendid KIKile e-toetuse keskkonna kaudu koos järgmiste dokumentide ja tõenditega:
- 1) hanke korraldamist tõendavad dokumendid, kui dokumente ei ole varem KIKile esitatud;
 - 2) leping tööde tegemise kohta, välja arvatud juhul, kui leping on kättesaadav riigihangete registrist või leping on varem KIKile esitatud ja seda ei ole muudetud;
 - 3) lepingu muudatused, kui lepingut on täidetud teisiti, kui esialgu kokku lepitati;
 - 4) arved või muud raamatupidamisdokumendid;
 - 5) tööde üleandmist ja vastuvõtmist tõendava dokumendi koopia;
 - 6) kulu tasumist tõendavad dokumendid;
 - 7) raamatupidamises projektiga seotud abikõlblike ja abikõlbmatute kulude eristamist tõendav dokument;
 - 8) garantii, kindlustuse või täitmistagatise dokument, kui seda lepingutes nõutakse.

§ 25. Toetuse tagasinõudmine

(1) Kui toetuse saaja ei täida käesolevast määrusest ja taotluse rahuldamise otsusest tulenevaid kohustusi, on KIKil õigus toetus osaliselt või täielikult tagasi nõuda atmosfääriõhu kaitse seaduse §-s 182¹ sätestatud korras.

(2) KIK võib taotluse rahuldamise otsust muuta või otsuse kehtetuks tunnistada ja teha otsuse toetuse osalise või täieliku tagasinõudmise kohta sõltuvalt põhjusest, kui:

- 1) ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud;
- 2) toetuse saaja on jätnud osaliselt või täielikult täitmata kohustuse või nõude ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust;
- 3) toetuse saaja on toetust kasutanud abikõlbmatu kulu hüvitamiseks;
- 4) toetuse saaja ei täida taotluse rahuldamise otsuses või õigusaktides sätestatud või ei kasuta toetust ettenähtud tingimustel;
- 5) ilmneb, et projekti eesmärgi saavutamine ei ole võimalik või projekti ajakava ei ole järgitud;
- 6) toetuse saaja avaldust taotluse rahuldamise otsuse muutmise kohta ei rahuldata ja toetuse saajal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata;
- 7) toetuse saaja esitab avalduse toetusest loobumise kohta;
- 8) toetuse saaja on rikkunud hangete läbiviimise korda ja sellega võis kaasneda mõju lepingu maksumusele;
- 9) taotlemisel või projekti elluviimisel on teadlikult esitatud ebaõiget või mittetäielikku teavet või teave on jäetud teadlikult esitamata;
- 10) toetuse saaja suhtes on algatatud pankroti- või likvideerimismenetlus.

(3) Kui enne projekti abikõlblikkuse lõppu kehtestatakse toetuse saaja, laeva omaniku, laeva või laeva lipuriigi suhtes rahvusvahelised sanktsioonid, nõuab KIK kogu toetuse summa tagasi.

(4) Kui projekti elluviimise käigus ilmneb, et projekti ei ole võimalik ellu viia, tunnistatakse taotluse rahuldamise otsus kehtetuks ja kogu väljamakstud toetus nõutakse tagasi. Kui projekti eesmärk on saavutatud osaliselt, nõutakse toetus tagasi proportsionaalselt saavutatuga, kui see ei ole vastuolus riigiabi andmise reeglitega.

(5) Kui toetuse saaja ei võimalda KIKil teha § 21 lõike 7 kohast paikvaatlust, tunnistab KIK taotluse rahuldamise otsus kehtetuks ja nõuab kogu makstud toetuse tagasi.

(6) Tagasinõutud toetus tuleb tagasi maksta 60 päeva jooksul sellekohase nõude saamisest e-toetuse keskkonna vahendusel. Vastasel korral antakse toetuse tagasinõudmise otsus sundtäitmisele. Tähtajaks tagastamata summale kohaldatakse atmosfääriõhu kaitse seaduse § 182¹ lõikes 4 sätestatud viivist.

(7) KIKil on õigus toetus tagasi nõuda kümne aasta jooksul pärast projekti lõppu.

8. peatükk Vaidemenetlus

§ 26. Vaide esitamine ja menetlemine

KIKi otsuse või toimingu peale võib esitada vaide KIKile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

9. peatükk
Määruse kehtetuks tunnistamine

§ 27. Määruse kehtetuks tunnistamine

Taristuministri 23. aprilli 2025. a määrus nr 20 „Toetuse andmise tingimused ja kord laevade ümberehitamiseks keskkonnasõbralikumaks“ (RT I, 24.04.2025, 7) tunnistatakse kehtetuks.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kuldar Leis
taristuminister

(allkirjastatud digitaalselt)

Marten Kokk
kantsler

Lisa. Hindamiskriteeriumid